

ЗМІСТ

З НАРОДНОЇ КРИНИЦІ

Прислів'я, приказки	3
Українські народні лічилки і загадки	6
Народні пісні	10
Лисичка	10
Гойда, гойда-гой, ніченька іде (<i>Українська народна пісня</i>) ...	11
Колиханка (<i>Білоруська народна пісня</i>)	11
Вийди-вийди, сонечко (<i>Закличка</i>)	12
Був собі журавель (<i>Нескінченна жартівлива пісенька</i>).....	12
Гей, там, на горі, Січ іде	12
Танцювали миши (<i>Жартівлива народна пісня</i>)	14
Соціально-побутові казки	15
Лінива дівчина (<i>Українська народна казка</i>)	15
Кам'яний горішок	17
Справедливий вирок (<i>Індійська народна казка</i>)	20
Легенди, притчі і міфи	23
Допомога Довбуша біднякові (<i>Українська народна казка</i>) ...	24
Притча про двох братів	27
Батькові поради	28
Справжній друг	28
Сокіл-род (<i>Уривок</i>)	29
Створення світу (<i>Варязький міф</i>)	31

ПОЕТИЧНА ПАЛІТРА

Леонід Полтава. Наша Батьківщина	32
Олесь Лупій. Дорожкої нема	33
Лідія Компанієць. Твоя земля	33
Микола Вінграновський. Легенда гаю	34
Тарас Шевченко	35
«Село – і серце одпочине...»	36
«Дивлюся, аж світає...»	36
Над дніпровою сагою (<i>Уривок</i>)	37
«Іду я тихою хodoю...»	38
Іван Франко	39
Спомин (<i>Уривок</i>)	39
Дрімають села	40
Журавлі	40

Леся Українка	41
«То була тиха ніч чарівниця...»	42
«Літо краснеє минуло...»	43
«Красо України, Подолля!»	44

І ПОВЧАЛЬНА, І ВЕСЕЛА

<i>Леонід Глібов. Чиж та Голуб</i>	47
<i>Богдан Лепкий. Коник-стрибунець</i>	47
<i>Степан Руданський. Ворона і лис</i>	48
<i>Василь Симоненко. Два осли</i>	50

ЧАРІВНИЙ СВІТ ТЕАТРУ

<i>Неля Шейко-Медведєва. Курочка Ряба (П'єса на дві дії)</i>	52
<i>Володимир Радзикович. Білосніжка (П'єса)</i>	61

ПИСЬМЕННИКИ ПРО ВИДАТНИХ ЛЮДЕЙ

<i>Наталя Лівицька-Холодна. Блакитна квітка (Скорочено)</i>	69
<i>Роман Завадовий. Він перший заспівав «Ще не вмерла...» (Скорочено)</i>	71
<i>За Ольгою Косач-Кривинюковою. З дитячих років Лесі Українки</i>	74

ЛІТЕРАТУРНІ ФАНТАЗІЇ

<i>Леся Українка. Лелія (Скорочено)</i>	76
<i>Роман Завадовий. Мудрець Радослав</i>	84
<i>Олег Романчук. Соловейко з одним крилом (Скорочено)</i>	89
<i>Джеймс Крюс. Тім Талер, або Проданий сміх (Уривки)</i>	96

У ВИРІ ПОДІЙ І ПРИГОД

<i>Віра Чапліна (Переклад Дзвінки Польової).</i>	
<i>Кинули (Уривки)</i>	109
<i>Джеймс Олівер Кервуд (Переклад Анатолія Сагана).</i>	
<i>Повернення Москви (Уривок)</i>	115
<i>За Миколою Трублайні. Лахтак (Уривки з повісті)</i>	118

ЦЕЙ ЦІКАВИЙ, ЦІКАВИЙ СВІТ!

<i>Арктика і Антарктика</i>	127
<i>Пустеля</i>	129

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛІЧИЛКИ І ЗАГАДКИ

Що ти знаєш про лічилки?

Прочитай лічилки. Знайди в них риму.

1. Бігли коні під мостами
З золотими копитами.
Треба стати погадати,
Що тим коням їсти дати.
2. Попіл, попіл, попільниця,
А де ж наша зозулиця?
Понад морем літала,
Синім оком кивала.
А ти, киве, не кивай,
А з городу утікай.
3. Чижик, чижик на яслах
У червоних постольцях¹.
Хто не їде, хто не йде,
То все чижика дере.
4. Покололо, покотило,
По дорозі волочило
Сонце, місяць і зірки,
На кілочку вийдеш ти.

Прочитай лічилки. Добери слова, яких не вистачає.

1. Стоїть півень на ...
У червонім ... .
Будем півника ... :
Ходи жито ... .
Один, два, три — ти молоти.
2. Летів рій ...
зіста ... .
Зійшлися діти,
давай лічити,

¹ Постолéць — взуття.

бо кожна бджілка,
немов ... :
кого укусить —
жмурити ... .

3. Тікав заєць через міст.
Довгі вуха, куций ... ,
А ти далі не тікай,
рахувати ... ,
раз, два, три — вийди ... .

 Прочитай ще раз лічилки і визнач, під час яких ігор можна використовувати кожну з них. Подумай, що треба знати, коли складаєш лічилку. Склади свою лічилку.

СКЛАДАЄМО ЛІЧИЛКИ

1. Подумай, про що йтиметься у лічилці.
2. Визнач, залежно від гри, яку ти хочеш організувати, чи буде в ній рахунок, чи перелічування низки речей (предметів, тварин тощо), чи просте римування слів: «вийдеш ти», «тобі жмурити», «ти води» тощо.
3. Добери слова, які будуть римуватися.

Наприклад. 1. Складемо лічилку про неслухняного горобця. Лічилка призначається для гри в піжмурки. Римуються слова «у дворі — на вікні» та «квіти — жмурити».

*Горобець у дворі
зробив шкоду на вікні:
роздав квіти —
тобі жмурити.*

2. Складемо лічилку про неслухняного горобця. Лічилка призначається для гри з ведучим. Римуються слова «горобець — стілець» та «мости — ти».

*Неслухнаний горобець
не сідав на стілець,
він зламав усі мости,
а водити будеш ти.*

